Prof. dr Hasnija Muratagić-Tuna

Hasnija Muratagić-Tuna rođena je 20. VI 1951. godine u Ivangradu (Beranama). Osnovnu školu i gimnaziju završila je u svom rodnom mjestu. Filozofski fakultet, Odsjek za srpskohrvatski jezik i jugoslovenske književnosti, završila je u Prištini 1974. godine. Na Filološkom fakultetu u Beogradu pohađala je postdiplomski studij i uspješno ga okončala 1982. godine, odbranivši magistarski rad pod naslovom *Jezičke jedinice sa stilskom funkcijom u jeziku Zuvdije Hodžića.* Na Filološkom fakultetu u Beogradu, 1989. godine, odbranila je i doktorsku disertaciju pod naslovom *Jezik i stil Ćamila Sijarića.*

Školske 1974/75. godine radila je u STŠ *Boris Kidrič* u K. Mitrovici, a od 1. X 1975. stalno je zaposlena na Filozofskom, odnosno Filološkom fakultetu u Prištini, na Odseku za srpskohrvatski, odnosno srpski jezik i jugoslovenske književnosti.

Najprije je držala vježbe iz *Morfologije srpskohrvatskog jezika* i predavanja iz *Savremenog srpskohrvatskog jezika* na grupama za strane jezike i književnosti (engleski, francuski, ruski i orijentalistika). Predavanja iz *Morfologije* drži od 1983, potom i iz *Stilistike*. Od 1990. ima zvanje docenta, a od 1995. zvanje vanrednog profesora. Referate za njene izbore pisali su dr Dušan Jović, dr Radoje Simić, dr Živojin Stanojčić, dr Ljubomir Popović – profesori sa Filološkog fakulteta u Beogradu, te dr Milorad Ćorac i dr Milosav Vukičević – profesori sa Filološkog fakulteta u Prištini.

Na Odseku za srpski jezik i jugoslovenske književnosti, Filološkog fakulteta u Prištini, obavljala je i druge dužnosti. Bila je tri puta sekretar Odseka, i u dva mandata šef Odseka, više puta član Saveta Fakulteta. Bila je angažirana i u drugim organizacijama i institucijama: član *Uprave međunarodnog slavističkog centra* u Beogradu; član *Upravnog odbora Kulturno-prosvetne zajednice Kosova i Metohije*; član *Pravopisne komisije* koju je imenovala *Jugoslovenska ortografska konferencija* (čiji su osnivači Odsjek za srpski jezik i književnost Filozofskog fakulteta u Nikšiću, Ministarstvo za nauku i obrazovanje Crne Gore i Srpski fond slovenske pismenosti i slovenskih kultura – Beograd). Pravopisna komisija izradila je *Pravopisni priručnik srpskoga književnog jezika*, Naučno društvo za negovanje i proučavanje srpskog jezika, Beograd, 1998. Bila je jedan je od tri potpredsjednika *Naučnog društva za negovanje i proučavanje srpskog jezika* – Beograd. Bila je član *Udruženja univerzitetskih profesora i naučnika Srbije*; član *Naučnog veća Instituta za proučavanje kulture Srba, Crnogoravca, Hrvata i Muslimana* u Prištini.

Nastavno-naučno vijeće Filološkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu 1998. godine bira je u isto zvanje (vanredni profesor) za nastavne predmete *Savremeni jezik II (morfologija)* i *Lingvistička stilistika* na Odsjeku za bosanski, hrvatski, srpski jezik i književnosti naroda BiH, a 2005. godine u zvanje redovnog profesora za iste nastavne predmete. Pored ovih predmeta na Filozofskom fakultetu u Sarajevu predaje i *Opći predmet (bosanski, hrvatski, srpski jezik)* na više odsjeka (za komparativnu književnost i bibliotekarstvo, historiju, engleski,

orijentalistiku i slavistiku), *Akcentologiju, Prevođenje*, *Pragmatiku* i *Analizu diskursa.* Angažirana je i kao predavač na postdiplomskom studiju iz lingvističkih disciplina (*Gramatički sistem bosanskog, hrvatskog, srpskog jezika (morfologija)* i *Standardizacija štokavskog narječja*). Na doktorskom studiju *Lingvistička bosnistika* predaje dva predmeta: *Lingvostilističke interpretacije* i *Jezik u sredstvima javnog informiranja.*

Na Univerzitetu u Bihaću (Pedagoški fakultet) i na Univerzitetu *Džemal Bijedić* u Mostaru (Fakultet humanističkih nauka) nekoliko godina držala je predavanja iz *Savremenog bosanskog jezika II (morfologija)* i *Lingvističke stilistike*. Na ovom fakultetu predavala je postdiplomcima *Gramatički sistem* (morfologija). Držala je predavanja studentima postdiplomcima na FIN-u u Sarajevu. Tri semestra radila je kao profesor bosanskog jezika i književnosti na Trakijskom univerzitetu (Trakiya Univerzitesi – Turska). Bila je gostujući profesor na Institutu za slavensku filologiju u Würzburgu (Lehrstul für Slavische Philologie der Universität Würzburg /Njemačka/). Više od dvadeset godina predaje *Morfologiju, Lingvističku stilistiku i Lingvističke škole i pravce* na Internacionalnom univerzitetu u Novom Pazaru. Na Internacionalnom Univerzitetu u Novom Pazaru (Fakultet humanističkih nauka, Centar za postdiplomske studije) godinama je držala predavanja iz *Opće lingvistike* i *Savremenih lingvističkih tokova u lingvistici.*

Na Fakultetu za crnogorski jezik i književnost (Cetinje, Crna Gora) godinama drži predavanja iz *Savremenog crnogorskog jezika* (morfologije, tvorbe riječi) i *Sociongvistike.* Učestvovala je u više projekata. Kao član Komisije učestvovala je u izradi srednjoškolskih planova i programa za bosanski jezik u Bosni i Hercegovini.

Na Filozofskom fakultetu u Sarajevu, uz saradnju s drugim kolegama, pokrenula je doktorski studij *Lingvistička bosnistika*, na kojem se priprema kadar za proučavanje bosanskog jezika na sinhronom i dijahronom planu.

Ministarstvo obrazovanja nauke i tehnologije (UNMIK, Privremene samoupravne institucije Ujedinjenih nacija na Kosovu) 2003. godine, angažira je kao eksperta za bosanski jezik u izradi nastavnih planova i programa za osnovne i srednje škole na Kosovu.
Na filozofskom fakultetu u Sarajevu u više navrata bila je predsjednik Odsjeka za bosanski, hrvatski, srpski jezik, član Senata Univerziteta u Sarajevu, voditelj Škole za učenje bosanskog jezika kao stranog, predsjednik doktorskog studija *Lingvistička bosnistika* itd.

Član je redakcije časopisa *Bosanska riječ*, *Mak, Književni jezik* (Sarajevo), Matičnog odbora časopisa *Preporod* (Sarajevo), te Uređivačkog kolegija *Univerzitetske misli* (Časopis za nauku, kulturu i umjetnost, Univerziteta u Novom Pazaru). Urednica je *Glasnika*, glasila BANU-a (Sarajevo). Član je Komisije za provjeru stručnog znanja osoba koje se postavljaju za stalne sudske tumače. Predsjednica je Upravnog odbora VKBI, potpredsjednica BANU itd.
Na Jugoslovenskom seminaru za strane slaviste radila je kao lektor i predavač. Držala je predavanja na seminarima za nastavnike srpskog jezika i književnosti koje je organiziralo Društvo za srpski jezik i književnost (Beograd). Predavanja je držala i za nastavnike i profesore

bosanskog jezika u osnovnim i srednjim školama u Bosni i Hercegovini, Srbiji i Kosovu te profesorima maternjeg jezika u Austriji.

Učestvovala je, uvijek s referatima, na brojnim međunarodnim i domaćim naučnim skupovima. Spomenut ćemo samo neke: Aktuelna pitanja pravopisa srpskog jezika; Status ekavskog i ijekavskog izgovora (oba skupa organizirao je Institut za jezik i Odsjek za srpski jezik i književnost Filozofskog fakulteta u Nikšiću); Književno djelo Vojislava Ilića (Naučni skup u organizaciji Filološkog fakulteta u Prištini); Utvrđivanje ortografske i ortoepske norme srpskog jezika sa posebnim osvrtom na ijekavsku normu (Srpski fond slovenske pismenosti i slovenskih kultura – Beograd); Ljubomir Nenadović i srpska putopisna tradicija (Druga naučna konferencija, Filološki fakultet u Prištini); Književno delo Stevana Sremca – Novo čitanje (Naučna konferencija u organizaciji Centra za naučna istraživanja SANU i Univerziteta u Nišu); Jezički razvoj i kultura govora u obrazovanju (naučni skup koji su organizirali Ministrastvo prosvete Republike Srbije, Ministarstvo za prosvjetu i nauku Republike Crne Gore, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva – Beograd…); Komedija u srpskoj književnosti (Treća međunarodna konferencija, Filološki fakultet u Prištini); Gligorije Gliša Elezović (Kulturna manifestacija SKS i Institut za jezik, kulturu… u Prištini); Srpska autobiografska književnost i vrste reči u srpskom jeziku (27. Međunarodni naučni sastanak slavista u Vukove dane – Beograd); Kulturno-istorijski identitet Muslimana u Crnoj Gori (Naučni simpozijum – Plav); Barski ljetopis (Kulturna manifestacija u Baru); Normiranje srpskog jezika s posebnim osvrtom na jezički izraz u svim vidovima komunikacije (Treći lingvistički naučni skup – Boškovićevi dani, CANU); Srpski jezik u slavističkoj nauci u XX vijeku / Srpski jezik i drugi slovenski jezici u XX vijeku / Savremene metode u izučavanju književnog nasljeđa / Terminologija u proučavanju književnosti i jezika (14. kongres Saveza slavističkih društava Jugoslavije – Budva; organizatori: Savez slavističkih društava Jugoslavije, Društvo za srpski jezik i književnost Crne Gore, Društvo za ruski jezik Crne Gore, Filozofski fakultet – Nikšić, Ministarstvo za prosvjetu i nauku Republike Crne Gore i Ministarstvo prosvete Republike Srbije); Naučni skup Poezija i poetika Desanke Maksimović (Institut za srpsku kulturu/Društvo književnika KiM); Četvrti lingvistički naučni skup – Boškovićevi dani (CANU); Život i djelo akademika Mihaila Stevanovića (CANU); III međunarodni simpozij balkanske turkologije (Organizator The Balkan Turcology Research Center – Ankara), Kotor; Život i djelo akademika Jovana Vukovića (Naučni skup Piva i Pivljani, Plužine); Simpozij o djelu Alije Isakovića (Udruženje pisaca BiH, Sarajevo); Obrazovanje i mediji (Treća škola andragoga, Bosanski kulturni centar, Sarajevo); Međunarodni naučni skup – Jezik i demokratizacija (Institut za jezik, Sarajevo); Simpozij o Enveru Čolakoviću, Zagreb, 2005; Književno djelo Ćamila Sijarića (ANUBiH); IV međunarodni simpozij balkanske turkologije (Organizator The Balkan Turcology Research Center – Ankara), Zagreb; Naučni skup *Vječnik: književni likovi besmrtnika* (u organizaciji Preporoda), Sarajevo, 2007; Leksikografija i leksikologija, CANU, 2008; Međunarodni naučni skup SEVDALINKA, Bošnjačka liga Sarajevo/ Muzička akademija u

Sarajevu, 2008; Kulturna manifestacija Slovo Gorčina, Stolac, 2010; Sarajevski filološki susreti, Međunarodna naučna konferencija, Sarajevo, 2010; Prvi bosanskohercegovački slavistički kongres, Slavistički komitet, Sarajevo, 2011; *Jezik Bošnjaka u Crnoj Gori*, Podgorica 2013; *Međunarodni naučni skup o književnom djelu Ćamila Sijarića*, Bijelo Polje, 2013. itd., Bosanskohercegovački slavistički kongres (I), Slavistički komitet Sarajevo, 2011, Filolološki susreti, Bosansko filološko društvo, Sarajevo, Drugi simpozij o bosanskom jeziku, Institut za jezik, Sarajevo 2015…

Hasnija Muratagić-Tuna autor je većeg broja pripovijedaka zbog kojih je zastupljena u Hrestomatiji sandžačke bošnjačko-muslimanske književnosti (*Savremena Sandžačka proza*, Biblioteka Alem, Udruženje pisaca Sandžaka, Novi Pazar) i Čitanci za VI razred osnovne škole (u Crnoj Gori). Akademik Jašar Redžepagić uvrstio ju je u red istaknutih bošnjačkih stvaralaca, u knjizi *Na raskršću vremena od Kapetanovića do Mušovića*, Priština, 2009.

Trenutno priprema monografiju *Lingvistička stilistika* i radi na projketu *Kulturni identitet Bošnjaka iz Crne Gore u Turskoj* (*s posebnim osvrtom na jezik*).
Napisala je recenzije za više knjiga i naučnih radova iz oblasti jezika i književnosti: za *Sabrana djela* (*Jezik književnog teksta*) Asima Pece; antologiju *Usmena lirika Bošnjaka iz Crne Gore i Srbije* (priredio H. Bašić); *Gramatiku bosanskog jezika* (autora Dž. Jahića…; Prijevod *Kur'ana* (prijevod akademika E. Durakovića); *Kur'an stilsko i matematičko čudo* (E. Durakovića i L. Kurića); *Frazeologiju bosanskog jezika* (I. Tanovića); *Stilistiku* (M. Katnić-Bakaršić); *Politički diskurs u Bosni i Hercegovin* (u printanim medijima 1992–1995 / E. Ćemalović-Dilberović); *Dativ u bosanskom jeziku* (I. Palića)… Bila je mentor kandidatu koji je prvi stekao diplomu doktora nauka iz lingvistike bosanskog jezika i član komisije pred kojom je odbranjena prva doktorska disertacija iz crnogorskog jezika na Odsjeku za crnogorski jezik u Nikšiću. Kao mentor ili član komisija učestvovala je u izradi ili odbrani preko šezdeset magistarskih ili doktorskih teza iz lingvistike bosanskog, crnogorskog, njemačkog, engleskog, turskog i perzijskog jezika, koje su se branile na brojnim fakultetima u BiH, Srbiji i Crnoj Gori Kandidati su se primarno bavili proučavanjem jezika i stila bošnjačkih pisaca (M. Dizdara, S. Kulenovića, N. Ibrišimovića, Dž. Karahasana), ali i temama iz praktične lingvistike (analize diskursa, pragmalingvistike itd.).

Lektorirala je više knjiga koje je objavio Zavod za izdavanje udžbenika u Beogradu i Prištini, kao i druge knjige koje su objavile poznate izdavačke kuće u Srbiji, Bosni i Hercegovini i Crnoj Gori. Radila je na prijevodu *Novog zavjeta*, pet prvih knjiga (*Radosna vijest o božijem carstvu i djela poslanika*) te lektorirala *Stari zavjet,* Krstjanska zajednica u Bosni i Hercegovini, Tuzla, 2004/2021.

Autorica je (ili koautorica) sedam knjiga i preko sto trideset naučnih i stručnih radova.

SELEKTIVNA BIBLIOGRAFIJA

Monografije od međunarodnog značaja

1. Muratagić-Tuna, Hasnija (2022). *Akcentologija bosanskog jezika s osvrtom na hrvatsku i srpsku*. Sarajevo: BANU.
2. Muratagić-Tuna, H., Ćatović, A. & Tuna, Š. (2013). *30 günde Boşnakça* (u koautorstvu s A. Ćatović i Š.Tunom). Istanbul: Fono.
3. Muratagić-Tuna, Hasnija (2005). *Lingvostilističke interpretacije.* Podgorica:
4. Muratagić-Tuna, Hasnija (2005). *Bosanski, hrvatski, srpski aktuelni pravopisi (sličnosti i razlike).* Sarajevo: Bosansko filološko društvo.
5. _____ (1998). *Pravopisni priručnik srpskoga književnog jezika*. Beograd: Naučno društvo za negovanje i proučavanje srpskog jezika (djelo je nastalo zalaganjem Pravopisne komisije u kojoj je radila H. M.Tuna)
6. Muratagić-Tuna, Hasnija (1993). *Jezik i stil Ćamila Sijarića.* Priština – Novi Pazar: Filološki fakultet u Prištini – Damad.
7. Muratagić-Tuna, Hasnija (1991). *Lepota kazivanja: Jezičke jedinice sa stilskom funkcijom u delima Zuvdije Hodžića.* Cetinje: